

Fundacja Wolność od Religii
Ul. Fryderyka Chopina 41/2
20-023 Lublin
KRS: 0000403073

Lublin , 12.10.2015 r.

Szanowna Pani
Agata Fisz
Prezydent Miasta Chełm
Ul. Lubelska 65, 22-100 Chełm

sprawa: zasady organizowania lekcji religii i etyki w szkołach publicznych

Działając imieniem Fundacji Wolność od Religii z siedzibą w Lublinie, w ramach prowadzonej kampanii społecznej na rzecz przestrzegania w naszym kraju prawa oświatowego, jak również w związku z wejściem w życie z dniem 1 września 2014 roku Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej (MEN) z dnia 25 marca 2014 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. z dnia 14 kwietnia 2014 r, poz. 478) chcielibyśmy zwrócić Państwa uwagę na następujące zagadnienie związane z poszanowaniem uprawnień rodziców i uczniów szkół publicznych a jednocześnie z przestrzeganiem dyscypliny finansowej w zakresie wydatkowania środków publicznych.

I. Na zasadzie § 4 ust. 2 pkt. 1) Rozporządzenia MEN z dnia 7 lutego 2012 roku w szkolnym planie nauczania uwzględnia się wymiar godzin „zajęć religii lub etyki, zgodnie z przepisami w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach”, tj. zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 roku w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach. (Dz. U. z dnia 24 kwietnia 1992 r. z późn. zm.)

Na mocy § 1 ust. 1 Rozporządzenia MEN z dnia 14 kwietnia 1992 roku, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 września 2014 roku „§ 1. 1. W publicznych przedszkolach organizuje się, w ramach planu zajęć przedszkolnych, naukę religii na życzenie rodziców (opiekunów prawnych). W publicznych szkołach podstawowych, gimnazjach, ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych, zwanych dalej «szkołami», organizuje się w ramach planu zajęć szkolnych naukę religii i etyki:

1) w szkołach podstawowych i gimnazjach - na życzenie rodziców (opiekunów prawnych),

2) w szkołach ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych - na życzenie bądź rodziców (opiekunów prawnych), bądź samych uczniów; po osiągnięciu pełnoletności o pobieraniu religii i etyki decydują sami uczniowie. 2. Życzenie, o którym mowa w ust. 1, jest wyrażane w formie pisemnego oświadczenia. Oświadczenie nie musi być ponawiane w kolejnym roku szkolnym, może jednak zostać zmienione. 3. Uczestniczenie lub nieuczestniczenie w przedszkolnej albo szkolnej nauce religii lub etyki nie może być powodem dyskryminacji przez kogokolwiek w jakiegokolwiek formie”.

Jednocześnie zgodnie z § 1 ust. 2 Rozporządzenia MEN z dnia 14 kwietnia 1992 roku nie ulega już jakimkolwiek wątpliwościom, że począwszy od dnia 1 września 2014 roku **niezbędną przesłanką** dla zorganizowania w ramach planu zajęć szkolnych nauki religii lub etyki jest uprzednie otrzymanie przez osobę pełniącą funkcję dyrektora publicznego przedszkola lub publicznej szkoły, od rodzica (opiekuna prawnego) lub odpowiednio ucznia, oświadczenia w formie pisemnej podpisanego przez rodzica (opiekuna prawnego) lub odpowiednio ucznia obejmującego oznaczenie imienia i nazwiska ucznia oraz życzenie (deklarację) uczestnictwa w zajęciach z określonej religii lub etyki.

Nie jest przy tym dopuszczalne przez przepisy prawa odbieranie przez szkołę lub przedszkole publiczne od rodziców lub uczniów oświadczeń (negatywnych deklaracji) wskazujących, że uczeń nie będzie uczęszczał na religię lub etykę, lub też przedkładanie rodzicom wzorów oświadczeń, które preferują wybór zajęć z jakiegokolwiek religii lub z etyki. Procedura przyjmowania przedmiotowych oświadczeń od rodziców lub uczniów nie może bowiem naruszać dyspozycji art. 53 ust. 7 Konstytucji RP, który wskazuje, że „Nikt nie może być obowiązany przez organy władzy publicznej do ujawniania swojego światopoglądu, przekonań religijnych lub wyznania”.

Innymi słowy brak pisemnego oświadczenia, złożonego do dokumentacji prowadzonej przez szkołę, uniemożliwia dopuszczenie ucznia do zajęć z religii lub etyki.

Co więcej, zorganizowanie przed publiczne przedszkole lub szkołę zajęć z religii lub etyki dla takiego ucznia, pomimo braku oświadczenia w formie pisemnej podpisanego przez rodzica (opiekuna prawnego) lub odpowiednio ucznia, prowadzi do poniesienia przez jednostkę samorządu terytorialnego wydatków finansowanych z subwencji ogólnej na oświatę bez podstawy prawnej.

W szczególności brak w takim przypadku podstaw prawnych dla zatrudnienia nauczyciela religii, nauczyciela etyki, katechety przedszkolnego lub szkolnego a jednocześnie sprawozdawczość szkoły do SIO MEN dotycząca takich zajęć jest dotknięta wadą i prowadzi do nieprawidłowości w obliczaniu subwencji oświatowej ogólnej w kolejnych latach szkolnych.

Mając powyższe na uwadze, wnosimy o rozważenie:

- 1) zwrócenia uwagi podległym jednostkom organizacyjnym, w tym dyrektorom szkół publicznych i przedszkoli publicznych na konieczność wdrożenia i przestrzegania procedur zapewniających właściwe odbieranie i archiwizowanie oświadczeń, o których mowa powyżej, jeśli zostały złożone,
- 2) dokonania w ramach czynności kontrolnych dotyczących poprawności wykorzystania subwencji oświatowej ogólnej, kontroli następczej zgodności dokumentacji oświatowej prowadzonej przez szkoły i przedszkola publiczne, których organem założycielskim jest gmina tj. kontroli wydatków przeznaczonych na pokrycie kosztów zorganizowania i prowadzenia zajęć nauki religii lub etyki, celem wyeliminowania wydatkowania środków z subwencji oświatowej ogólnej w sposób sprzeczny z obowiązującymi przepisami prawa.

Z poważaniem

Dorota Wójcik
Prezeska Zarządu